

Projekt

z dnia 26 listopada 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XI/.../2024
RADY MIEJSKIEJ GMINY RYCHTAL**

z dnia 28 listopada 2024 r.

w sprawie przyjęcia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2025-2027.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465) oraz art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn zm.) Rada Miejska Gminy Rychtal uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2025-2027 w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Rychtal.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr XI/.../2024
Rady Miejskiej Gminy Rychtal
z dnia 28 listopada 2024 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA TERENIE GMINY RYCHTAŁ NA LATA 2025 - 2027**

OPRACOWANIE:

Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Rychtal

Rychtal, listopad 2024 roku

I. WSTĘP

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 – 2027 określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zgodnie z art. 4 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi samorząd ma obowiązek prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

W szczególności działania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 2 ust. 4 lit. b Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 roku o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Natomiast zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, zapobieganie narkomanii należy do zadań własnych gminy i obejmuje:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,

- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Realizacja zadań, o których mowa, jest prowadzona w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Rychtal, zwanego dalej Programem.

Realizując Program, należy przestrzegać ustawowego wymogu, aby każde zadanie, które zostało wpisane do Programu, dotyczyło profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w rozumieniu Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Tylko na takie zadania mogą zostać wydatkowane środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o czym mówi art. 11 „W celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art. 41 ust. 1 gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 18”. Obok zadań dotyczących profilaktyki alkoholowej, Program zawiera również zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii, wynikające z Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Zamieszczenie zadań wynikających z dwóch odrębnych przepisów w jednym Programie wynika przede wszystkim z faktu, iż do znacznej części problemów będących skutkiem nadmiernego spożywania alkoholu czy brania używek można zaproponować zbieżne działania profilaktyczne. Wyniki różnorodnych badań, obserwacja zachowań młodych ludzi oraz rekomendacje Światowej Organizacji Zdrowia wskazują potrzebę zintegrowanego podejścia do profilaktyki używania substancji psychoaktywnych. Szczególnie młodzi ludzie mają tendencję do podejmowania zachowań ryzykownych dla zdrowia, do których należy przede wszystkim eksperymentowanie z narkotykami, dopalaczami, nikotyną i alkoholem. Zasadnym jest stworzenie programu dotyczącego profilaktyki zachowań ryzykownych szkodliwych dla zdrowia oraz łączenie różnorodnych form profilaktyki podejmowanych wobec młodego pokolenia. Program ten jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii w Gminie Rychtal.

Program ma na celu tworzenie spójnego systemu działań naprawczych i profilaktyki zmierzającej do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych i innych uzależnień oraz zmniejszeniu tych, które aktualnie występują.

01 stycznia 2021 roku weszła w życie ustawa z dnia 14 lutego 2020 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów. Ustawa ta wprowadziła m. in. zmiany do ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi tj. wprowadzenie opłat za napoje alkoholowe w opakowaniach o ilości nominalnej nieprzekraczającej 300 ml. W myśl art. 93 ust. 4 cytowanej ustawy „Gmina przeznacza środki, o których mowa w ust. 3 pkt. 1 na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu”.

Z dniem 1 stycznia 2022 roku weszła w życie Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 roku o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw. Zapisy ustawy 2 wskazują, że zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym powinny stanowić element gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. Uzależnienia behawioralne to takie formy zachowań, które

związane są z wykonywaniem pewnych czynności (hazard, zakupy, gry komputerowe, nadmierne korzystanie ze smartfona itp.), a ich specyfiką jest m. in. utrata kontroli nad tymi zachowaniami. Określona czynność staje się nałogowa wtedy, gdy zaczyna jej towarzyszyć silne pragnienie lub wewnętrzny przymus jej podejmowania z coraz większą częstotliwością.

Podstawa prawna:

- 1) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 2) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 3) Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym;
- 4) Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw;
- 5) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 6) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 7) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla Gminy Rychtal na lata 2025-2027, zwany dalej Programem wyznacza obszary, w których władze samorządowe dążą do zmniejszenia spożycia napojów alkoholowych, a także rozwijania działań na rzecz trzeźwości w środowisku lokalnym, koncentrując się na profilaktyce adresowanej do dzieci, młodzieży oraz działaniach interwencyjnych w środowiskach szczególnie zagrożonych, zwłaszcza przemocą domową/rodziną, poprzez własne inicjatywy oraz wspieranie osób, organizacji i instytucji działających w tym zakresie.

Przy opracowaniu Programu uwzględniony został cel operacyjny nr 2: „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi”, określony w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025. Szczególnie ważnym dokumentem, który wzięto pod uwagę przy tworzeniu Programu jest Diagnoza lokalnych zagrożeń i problemów społecznych na terenie Gminy Rychtal. Program jest spójny również ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rychtal na lata 2021 – 2028 z perspektywą do 2030 roku. Opiera się również na wytycznych Rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Zadania i sposoby ich realizacji określone w Programie są dostosowane do lokalnych potrzeb i możliwości prowadzenia określonych form pracy w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

II. CELE PROGRAMU:

Cel główny:

Ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, w tym szczególnie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego wynikających ze spożycia alkoholu, zażywania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Podniesienie świadomości lokalnej społeczności w zakresie szkodliwości uzależnień dla zdrowia.

Cele szczegółowe:

- 1) zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz członków ich rodzin;
- 2) udzielenie rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przez przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie w szczególności dla dzieci i młodzieży;
- 4) prowadzenie działań profilaktycznych, informacyjnych, edukacyjnych oraz szkoleniowych w zakresie rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi;
- 5) ograniczenie skali zjawiska uzależnienia od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych.

Sposoby realizacji programu:

Cel główny realizowany będzie w obszarach:

Profilaktyki uniwersalnej – adresowanej do wszystkich mieszkańców Gminy Rychtal (dzieci, młodzieży i dorosłych) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu.

Profilaktyki selektywnej – adresowanej do osób lub grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu.

Profilaktyki wskazującej – adresowanej do grup lub osób, które wykazują symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia; redukcja szkód.

Zadanie I

Zapewnienie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu bądź narkotyków oraz udzielenie pomocy rodzinom, w których występuje problem uzależnień oraz przemoc w rodzinie.

Działania:

1. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych (np. broszury, ulotki, prenumeraty) dla klientów gabinetu psychologicznego oraz instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem narkomanii oraz nadużywaniem alkoholu.
2. Finansowanie badań wykonywanych przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego wobec osób spełniających przesłanki art. 24 ustawy.
3. Opłacanie kosztów postępowania sądowego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu w stosunku do osób, które mają być zobowiązane do leczenia odwykowego sądownie.
4. Praca socjalna realizowana przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.
5. Świadczenie poradnictwa psychologicznego, terapeutycznego oraz prawnego dla mieszkańców, finansowanie zatrudnienia specjalistów udzielających pomocy

osobom uzależnionym i członkom ich rodzin (psycholog, terapeuta uzależnień, radca prawny). Działalność Gabinetu Psychologicznego świadczącego usługi terapeutyczne dla osób dotkniętych problemem alkoholowym, narkotykowym, jak również zjawiskiem przemocy w rodzinie;

- a) będących w kryzysie,
- b) uzależnionych od alkoholu i innych środków odurzających,
- c) członków rodzin osób uzależnionych,
- d) doświadczających przemocy,
- e) stosujących przemoc;

Do zadań Gabinetu Psychologicznego należy w szczególności:

- a) motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie na leczenie specjalistyczne,
- b) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmian szkodliwego wzoru picia,
- c) udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym,
- d) organizowanie warunków pierwszego kontaktu dla osób uzależnionych stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
- e) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
- f) inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
- g) udostępnienie materiałów edukacyjnych i informacyjnych,
- h) gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc rodziny,
- i) prowadzenie statystyki udzielonych porad i konsultacji;

Zakres finansowania działalności gabinetu dotyczy:

- a) wynagrodzenia osób pełniących dyżury w gabinecie zgodnie z harmonogramem i stawkami godzinowymi określonymi w umowie-zleceniu,
- b) finansowania utrzymania i wyposażenia punktów i gabinetu.

Zadanie II

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, w szczególności dla dzieci i młodzieży – w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Wspieranie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez rodziny, dzieci i młodzież. Wzmacnianie czynników chroniących i motywujących do większej aktywności w życiu społecznym.

Działania:

Realizowanie programów profilaktyki uzależnień i rozwoju umiejętności społecznych obejmujących problem uzależnień od alkoholu i narkotyków skierowanych do uczniów szkół, w tym:

- 1) Finansowanie zajęć profilaktyczno-edukacyjnych ukierunkowanych do wszystkich grup dzieci i młodzieży bez względu na stopień indywidualnego ryzyka, uczących umiejętności zdrowego i trzeźwego stylu życia.
- 2) Wspieranie i finansowanie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych i społeczności lokalnej.
- 3) Prowadzenie i finansowanie zajęć psychoedukacyjnych, mających na celu zwiększenie umiejętności wychowawczych rodziców.
- 4) Dofinansowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym i z grup ryzyka, połączonego z programem profilaktycznym lub opiekuńczo-wychowawczym (kolonie, półkolonie, obozy). Naborem dzieci uczestniczących w tej formie zajęć zajmują się pedagodzy szkolni i pracownicy socjalni. Podstawą zakwalifikowania dziecka jest nasilenie problemów występujących w rodzinie, a nie tylko jej sytuacji materialnej.
- 5) Dofinansowanie prelekcji, konkursów, festynów, obozów, półkolonii i zimowisk z programem promocji zdrowia psychicznego, profilaktyki zachowań problemowych i uzależnień.
 - a) organizowanie i finansowanie warsztatów, pogadanek profilaktyczno-edukacyjnych, wspieranie przedsięwzięć profilaktycznych promujących zdrowy styl życia, jak również zaangażowanie dzieci i młodzieży w różnego typu działania alternatywne dla zachowań ryzykownych, promujących styl życia bez uzależnień, w tym organizowanie i finansowanie otwartych środowiskowych imprez profilaktycznych bez alkoholu, konkursów tematycznych, wystaw, spektakli teatralnych.
 - b) organizowanie i finansowanie działań aktywizujących i integrujących dzieci, młodzież oraz rodziny np. festynów rodzinnych, Szkolnych Dni Profilaktyki.
 - c) alternatywne formy spędzania wolnego czasu-dofinansowanie różnych form zajęć rekreacyjno-sportowych, w tym pozalekcyjne zajęcia sportowe jako element programu profilaktycznego w szczególności dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ (organizowanie i wspieranie lokalnych imprez profilaktycznych, przeglądów, wydarzeń o charakterze prozdrowotnym, rekreacyjno-sportowym dofinansowanie prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych, konkursów profilaktyczno-artystycznych, jako rozszerzenie programów zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży - organizowanych przez placówki oświatowe, kluby sportowe, świetlice.
 - d) zakup sprzętu sportowego, nagród, poczęstunku dla uczestników, pomocy dydaktycznych), zawieranie umów zlecenia dla prowadzących.
- 6) edukacja publiczna w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.
 - a) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim.
 - b) podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców.

- c) dostarczanie informacji mieszkańcom Gminy Rychtal na temat zagrożeń związanych z piciem alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych oraz dostępnej oferty pomocowej, w tym zakup materiałów edukacyjnych (m.in. książek, broszur, plakatów, biuletynów, ulotek, gadżetów profilaktycznych) służących oddziaływaniom profilaktycznym oraz ich dystrybucja wśród określonych grup adresatów.
- d) przekazywanie informacji na temat placówek, grup terapeutycznych, publicznych ośrodków zamkniętych.

Zadanie III

Wzmacnianie zasobów i kompetencji zawodowych realizatorów Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Działania:

- 1) Zabezpieczenie oferty szkoleniowej skierowanej do osób realizujących i wspierających Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, w tym:
 - a) organizacja i dofinansowanie szkoleń doskonalących lub kwalifikujących dla osób prowadzących zajęcia profilaktyczne i terapeutyczne w celu podniesienia kompetencji i umiejętności zawodowych niezbędnych przy realizacji działań profilaktycznych;
 - b) organizowanie szkoleń lub finansowanie udziału w szkoleniach z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, policjantów, nauczycieli, pracowników socjalnych, przedstawicieli organizacji pozarządowych, urzędników i innych osób uczestniczących w realizacji zadań Programu;
 - c) wspieranie edukacji osób podejmujących działania w zakresie nadużywania alkoholu oraz przeciwdziałania narkomanii poprzez zakup specjalistycznych publikacji i czasopism.
- 2) Wsparcie realizacji zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rychtalu, w tym:
 - a) zakup materiałów biurowych i sprzętów oraz materiałów edukacyjnych.
 - b) współpraca służąca przeciwdziałaniu problemom nadużywania alkoholu bądź narkomanii poprzez wymianę informacji, konsultacje, wspólne inicjatywy na rzecz profilaktyki, w szczególności na rzecz promocji i realizacji działań w tym zakresie.
 - c) udzielanie wsparcia i pomocy merytorycznej stowarzyszeniom, organizacjom pozarządowym, instytucjom i osobom fizycznym dla lokalnych inicjatyw w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania problemom narkomanii oraz nadużywania alkoholu.
 - d) rozpowszechnianie i rozpropagowanie informacji o działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, poprzez stronę internetową i lokalną gazetę.

Zadanie IV.

Udzielenie pomocy osobom z problemem alkoholowym przez Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby posiadające wymagane przeszkolenie w zakresie podstawowej wiedzy na temat problematyki alkoholowej oraz przeciwdziałania narkomanii.

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy:

- 1) Podejmowanie czynności zmierzających do:
 - a) zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu bądź narkotyków;
 - b) kierowania rodzin, w których występują problemy alkoholowe lub narkotykowe do punktów pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
 - c) prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży;
 - d) wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu narkomanii;
 - e) interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy określonych w art. 131 (ograniczenie dotyczy reklamy i promocji napojów alkoholowych) i art. 15 (zakaz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych) oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
- 2) Opiniowanie wniosków dotyczących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy (art. 18 ust 3a).
- 3) Dokonywanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń.
- 4) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, w tym:
 - a) inicjowanie rozmów motywacyjnych z osobami nadużywającymi alkohol i narkotyki, które zostały zgłoszone do Komisji w celu wszczęcia procedury mającej na celu nałożenie obowiązku leczenia odwykowego;
 - b) kierowanie na badania przez biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnień i wskazania zakładu leczniczego osobom, które w związku nadużywaniem alkoholu i narkotyków powodują rozkład pożycia rodzinnego, demoralizację małoletnich, systematycznie zakłócają spokój i porządek publiczny;
 - c) kierowanie do sądów rejonowych wniosków o wszczęcie postępowania w prawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie leczenia odwykowego.
- 5) Opiniowanie projektu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, jak również bieżące monitorowanie realizacji zadań ww. programu.

- 6) Współpraca z innymi instytucjami zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień i przemocy w rodzinie.
- 7) Udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego, o którym mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.).
- 8) Wykonanie innych zadań określonych w art. 41 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.).

ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Rychtal, a w szczególności dzieci, młodzieży, rodziców, rodzin osób z problemem alkoholowym, osób pijących nadmiernie, w tym uzależnionych od alkoholu, a także jednostek zajmujących się pracą z rodzinami dysfunkcyjnymi, w których występują problemy związane z uzależnieniami, placówek oświatowych, instytucji kultury oraz wszystkich, którym zależy na promowaniu zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów oraz na szerzeniu idei trzeźwości w środowisku lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

III. FINANSOWANIE PROGRAMU

Na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii przeznacza się dochody z opłat uzyskanych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Ustawa z dnia 14 lutego 2020 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2021 roku, wprowadziła do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przepisy dotyczące opłaty od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, czyli tzw. małych. Opłaty wnoszone za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml stanowią w wysokości:

- 1) 50% dochód gmin, na terenie których jest prowadzona sprzedaż napojów alkoholowych,
- 2) 50% przychód Narodowego Funduszu Zdrowia.

Środki o których mowa w art. 9 i 3 w ust. 3 pkt 1, przeznacza się na realizację koordynowanej przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

oraz Przeciwdziałania Narkomanii lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu

IV. WYNAGRODZENIE CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI DS. PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

Zgodnie z art. 4¹ pkt 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi ustala się dla członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynagrodzenie za czynności i zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a w szczególności za: budowanie i realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeprowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia osób uzależnionych i wsparcia dla osób współuzależnionych w wysokości 7,5 % minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2207 z późn. zm.). Podstawą do wypłacenia wynagrodzenia jest lista obecności sporządzona na posiedzeniu komisji i podpisana przez obecnych na niej członków. Członkowie komisji korzystają ze zwrotów kosztów podróży w przypadku udziału w szkoleniach, konferencjach, posiedzeniach sądu oraz innych czynności związanych z pracą w komisji analogicznie do zasad określonych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2190).

Uzasadnienie

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii, a także podejmowanie inicjatyw związanych ze zwalczaniem problemów alkoholowych należą do zadań własnych gminy.

W związku z powyższym Gmina ma obowiązek uchwalenia programu profilaktyki stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Program określa formy pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom, w szczególności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychospołecznej, edukacyjnej, ochrony przed przemocą, uwzględnia możliwości dofinansowywania działań profilaktycznych.

Trzyletni program został przygotowany w oparciu o postanowienie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Wobec powyższego podjęcie niniejszej uchwały staje się zasadne.